

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ ЛЬОТНИЙ КОЛЕДЖ**

Циклова комісія економіки та управління

**МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ**

із навчальної дисципліни «Міжнародні економічні відносини»
обов'язкових компонент
освітньої програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Логістика

Харків 2022

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 30.08.2022 № 8

СХВАЛЕНО

Методичною радою
Кременчуцького льотного
коледжу Харківського
національного університету
внутрішніх справ
Протокол від 22.08.2022 № 1

ПОГОДЖЕНО

Секцією науково-методичної ради
ХНУВС з гуманітарних та соціально-
економічних дисциплін
Протокол від 29.08.2022 № 8

Розглянуто на засіданні циклової комісії економіки та управління,
протокол від 15.08.2022 № 1

Розробники:

1. викладач циклової комісії економіки та управління, к.п.н., спеціаліст вищої категорії, викладач – методист, Носач І.В.
2. викладач циклової комісії економіки та управління, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Бондарець О.М.

Рецензенти:

1. Смерічевська С.В - професор кафедри логістики НАУ, доктор економічних наук, професор, експерт Українського логістичного альянсу (УЛА);
2. Цимбалістова О.А. – кандидат економічних наук, спеціаліст вищої категорії, викладач – методист, старший викладач циклової комісії економіки та управління КЛК ХНУВС.

1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами

1.1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (денна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		Лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Тема 1. Інтернаціоналізація економічного розвитку	6	2	-	-	-	4	-
Тема 2. Середовище міжнародної економічної діяльності	8	2	-	2	-	4	К/р на 30 хв.
Тема 3. Глобалізація та економічний розвиток	6	2	-	-	-	4	-
Тема 4. Сучасна міжнародна торгівля	10	2	-	4	-	4	К/р на 30 хв.
Тема 5. Міжнародна мобільність капіталу	8	2	-	2	-	4	К/р на 30 хв.
Тема 6. Міжнародні кредитні відносини	7	2	-	-	-	5	-
Тема 7. Міжнародна трудова міграція	9	2	-	2	-	5	К/р на 30 хв.
Тема 8. Світова валютна система	11	2	-	4	-	5	К/р на 30 хв.
Тема 9. Міжнародні розрахунки та платіжний баланс	11	2	-	4	-	5	К/р на 30 хв.
Тема 10. Міжнародна економічна інтеграція	7	2	-	-	-	5	-
Тема 11. Міжнародна економічна політика України	7	-	-	2	-	5	К/р на 30 хв.
Всього за семестр № 7:	90	20	-	20	-	50	залік

1.2. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (заочна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		Лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Тема 1. Інтернаціоналізація економічного розвитку	6	1	-	-	-	7	-
Тема 2. Середовище міжнародної економічної діяльності	8	1	-	-	-	7	К/р на 15 хв.
Тема 3. Глобалізація та економічний розвиток	6	-	-	-	-	8	-
Тема 4. Сучасна міжнародна торгівля.	10	1	-	-	-	7	К/р на 15 хв.
Тема 5. Міжнародна мобільність капіталу	8	1	-	-	-	7	К/р на 15 хв.
Тема 6. Міжнародні кредитні відносини	7	1	-	-	-	7	К/р на 15 хв.
Тема 7. Міжнародна трудова міграція	9	1	-	-	-	8	К/р на 15 хв.
Тема 8. Світова валютна система	11	1	-	-	-	7	К/р на 15 хв.
Тема 9. Міжнародні розрахунки та платіжний баланс	11	-	-	-	-	8	К/р на 15 хв.
Тема 10. Міжнародна економічна інтеграція	7	1	-	-	-	7	-
Тема 11. Міжнародна економічна політика України	7	-	-	2	-	7	К/р на 15 хв.
Всього за семестр № 7:	90	8	-	2	-	80	залік

2. Методичні вказівки до практичних занять

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 1

Тема №1. Інтернаціоналізація економічного розвитку

Тема №2. Середовище міжнародної економічної діяльності

Навчальна мета заняття: оволодіння принципами міжнародної економічної діяльності.

Кількість годин - 2 (денна форма); 0 (заочна форма).

Місце проведення: навчальний кабінет коледжу.

План проведення заняття:

I. Проведення попереднього контролю теоретичних знань, практичних умінь і навичок здобувачів вищої освіти по темі практичного заняття.

II. Порядок проведення основної частини заняття: постановка загальної проблеми та її обговорення за участю здобувачів освіти, розв'язування питань різної складності з їх обговоренням.

Навчальні питання за темами 1,2:

1. Середовище міжнародних економічних відносин.
2. Функціональні взаємозв'язки у міжнародній економіці.
3. Класифікація країн в міжнародній економіці.

Література: 4 (с. 9-33).

Питання цільових виступів здобувачів вищої освіти:

1. Міжнародний поділ праці.
2. Види та показники міжнародної спеціалізації і кооперування.
3. Міжнародний поділ землі, капіталу, технології.
4. Світовий ринок та його характерні ознаки.
5. Світове господарство.
6. Інтернаціоналізація економічного розвитку та її етапи.
7. Міжнародна економіка та її структура.
8. Етапи розвитку міжнародної економіки.

III. Порядок проведення заключної частини заняття:

Здійснити перевірку і оцінювання виконаних завдань. Підвести підсумок практичного заняття звернувши увагу на основні помилки при його виконанні.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 2,3

Тема №3. Глобалізація та економічний розвиток

Тема №4. Сучасна міжнародна торгівля

Навчальна мета заняття: оволодіння основами міжнародної торгівлі

Кількість годин - 4 (денна форма); 0 (заочна форма).

Місце проведення: навчальний кабінет коледжу.

План проведення заняття:

I. Проведення попереднього контролю теоретичних знань, практичних умінь і навичок здобувачів вищої освіти по темі практичного заняття.

II. Порядок проведення основної частини заняття: постановка загальної проблеми та її обговорення за участю здобувачів вищої освіти, розв'язування питань різної складності з їх обговоренням.

Навчальні питання за темами 3,4:

1. Суть та показники міжнародної торгівлі.
2. Теорії міжнародної торгівлі.
3. Форми здійснення експортно-імпортних та товарообмінних операцій у міжнародній торгівлі.

Література: 4 (с. 24-67).

Питання цільових виступів здобувачів вищої освіти:

1. Організація діяльності міжнародних товарних ринків.
2. Особливості міжнародної торгівлі послугами.
3. Зовнішньоторговельна політика: суть та інструменти.
4. Регулювання торгівлі на міжнародному ринку.

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

Здійснити перевірку і оцінювання виконаних завдань. Підвести підсумок практичного заняття звернувши увагу на основні помилки при його виконанні.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 4

Тема № 5. Міжнародна мобільність капіталу

Навчальна мета заняття: оволодіння методами зведення і групування статистичних даних

Кількість годин - 2 (денна форма); 0 (заочна форма).

Місце проведення: навчальний кабінет коледжу.

План проведення заняття:

I. Проведення попереднього контролю теоретичних знань, практичних умінь і навичок здобувачів вищої освіти по темі практичного заняття.

II. Порядок проведення основної частини заняття: постановка загальної проблеми та її обговорення за участю здобувачів вищої освіти, розв'язування питань різної складності з їх обговоренням.

Навчальні питання за темою 5:

1. Міжнародна мобільність капіталу.

2. Форми міжнародного руху капіталу.
 3. Цілі та економічні ефекти міжнародної мобільності капіталу.
 4. Діяльність міжнародних фінансово-кредитних організацій.
- Література: 4 (с. 68-99).

Питання цільових виступів здобувачів освіти:

1. Міжнародна мобільність капіталу; суть, етапи і фактори розвитку.
2. Форми міжнародного руху капіталу.
3. Економічні ефекти міжнародного руху капіталу.
4. Інвестиційний клімат і фактори, які його формують.

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

Здійснити перевірку і оцінювання виконаних завдань. Підвести підсумок практичного заняття звернувши увагу на основні помилки при його виконанні.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 5

Тема №6. Міжнародні кредитні відносини

Тема №7. Міжнародна міграція робочої сили.

Навчальна мета заняття: оволодіння принципами міжнародної міграції робочої сили

Кількість годин - 2 (денна форма); 0 (заочна форма).

Місце проведення: навчальний кабінет коледжу.

План проведення заняття:

I. Проведення попереднього контролю теоретичних знань, практичних умінь і навичок здобувачів вищої освіти по темі практичного заняття.

II. Порядок проведення основної частини заняття: постановка загальної проблеми та її обговорення за участю здобувачів вищої освіти, розв'язування питань різної складності з їх обговоренням.

Навчальні питання за темами 6,7:

1. Суть та види міжнародної міграції робочої сили.
 2. Економічні ефекти міжнародної трудової міграції.
 3. Тенденції розвитку міжнародного ринку робочої сили.
 4. Регулювання міграційних процесів.
- Література: 4 (с. 110-134).

Питання цільових виступів здобувачів вищої освіти:

1. Міжнародної міграції робочої сили.
2. Економічні ефекти міжнародної трудової міграції.
3. Тенденції розвитку міжнародного ринку робочої сили.

4. Державна міграційна політика.
5. Діяльність міжнародних організацій у сфері регулювання міграційних процесів.

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

Здійснити перевірку і оцінювання виконаних завдань. Підвести підсумок практичного заняття звернувши увагу на основні помилки при його виконанні.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 6,7

Тема № 8. Світова валютна система

Навчальна мета заняття: оволодіння теоретичними основами світової валютної системи

Кількість годин - 4 (денна форма); 0 (заочна форма).

Місце проведення: навчальний кабінет коледжу.

План проведення заняття:

- I. Проведення попереднього контролю теоретичних знань, практичних умінь і навичок здобувачів вищої освіти по темі практичного заняття.
- II. Порядок проведення основної частини заняття: постановка загальної проблеми та її обговорення за участю здобувачів вищої освіти, розв'язування питань різної складності з їх обговоренням.

Навчальні питання за темою 8:

1. Валютні курси, котирування валюти.
2. Валютні ринки та валютні операції.
3. Міжнародні валютні системи.
4. Валютна політика держави та її види.

Література: 3 (с. 111-118).

Питання цільових виступів здобувачів вищої освіти:

1. Суть міжнародних валютних відносин.
2. Види валютних систем.
3. Валютні курси.
4. Котирування валют. Конвертованість валют.
5. Еволюція валютної системи.
6. Валютні ринки та валютні операції.
7. Міжнародні валютні розрахунки.
8. Валютна політика держави.

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

Здійснити перевірку і оцінювання виконаних завдань. Підвести підсумок практичного заняття звернувши увагу на основні помилки при його виконанні.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 8,9

Тема № 9. Міжнародні розрахунки та платіжний баланс.

Практичне заняття: Міжнародні розрахунки та платіжний баланс.

Навчальна мета заняття: оволодіння основами міжнародних розрахунків та платіжного балансу

Кількість годин - 4 (денна форма); 0 (заочна форма).

Місце проведення: навчальний кабінет коледжу.

План проведення заняття:

I. Проведення попереднього контролю теоретичних знань, практичних умінь навичок здобувачів вищої освіти по темі практичного заняття.

II. Порядок проведення основної частини заняття: постановка загальної проблеми та її обговорення за участю здобувачів вищої освіти, розв'язування питань різної складності з їх обговоренням.

Навчальні питання за темою 9:

1. Суть та структура платіжного балансу.
2. Теорії платіжного балансу.
3. Фактори, що впливають на платіжний баланс.
4. Міжнародні розрахунки, їх форми та особливості здійснення.
5. Методи регулювання платіжного балансу.
6. Проблеми зовнішньої заборгованості.

Література: 7 (с. 90-129)

Питання цільових виступів здобувачів вищої освіти:

1. Суть та структура платіжного балансу.
2. Способи балансування сальдо платіжного балансу.
3. Методи регулювання платіжного балансу.
4. Фактори, що впливають на платіжний баланс.

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

Здійснити перевірку і оцінювання виконаних завдань. Підвести підсумок практичного заняття звернувши увагу на основні помилки при його виконанні.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 10

Тема №10. Міжнародна економічна інтеграція

Тема №11. Міжнародна економічна політика України

Навчальна мета заняття: формування практичних знань про зовнішньоекономічну політику та її вплив на стан економіки.

Кількість годин - 2 (денна форма); 2 (заочна форма).

Місце проведення: навчальний кабінет коледжу.

План проведення заняття:

- I. Проведення попереднього контролю теоретичних знань, практичних умінь і навичок здобувачів вищої освіти по темі практичного заняття.
- II. Порядок проведення основної частини заняття: постановка загальної проблеми та її обговорення за участю здобувачів вищої освіти, розв'язування питань різної складності з їх обговоренням.

Навчальні питання за темами 10,11:

1. Зовнішньоекономічна політика.
2. Зовнішньоторгові режими та їх характеристика.
3. Реалізації зовнішньоекономічної політики.

Література: 6 (с. 77-139)

Питання цільових виступів здобувачів вищої освіти:

1. Поняття зовнішньоекономічної політики та її види.
2. Механізм реалізації зовнішньоекономічної політики.
3. Формування стратегічних переваг зовнішньоекономічної політики України.

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

Здійснити перевірку і оцінювання виконаних завдань. Підвести підсумок практичного заняття звернувши увагу на основні помилки при його виконанні.

3 Рекомендована література (основна, допоміжна), інформаційні ресурси в Інтернеті

Основна література:

1. Про зовнішньоекономічну діяльність : Закон України від 16.04.1991 № 959-ХІІ (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
2. Амеліна І.В. Міжнародні економічні відносини. Підручник. – К.: ЦУЛ, 2019. – 256 с.
3. Дергачова В.В., Згуровський О. М., Манаєнко І.М. Міжнародні економічні відносини: практикум: Навчальний посібник. – К.: КПП ім. Ігоря Сікорського, 2018. – 80 с.
4. Мазаракі А.А., Мельник Т.М., Кудирко Л.П. та ін. Міжнародні економічні відносини. Підручник. за заг. ред. А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. – 612 с.
5. Шкарлет С.М. Міжнародні економічні відносини та менеджмент в умовах посилення глобалізаційних процесів. Навчальний посібник. – К.: ЦУЛ, 2017. 528 с.

Допоміжна література:

6. Горбач Л.М., Плотніков О.В. Міжнародні економічні відносини. Підручник. – К.: Видавничий дім «Кондор», 2017. – 432 с.
7. Голіков А. П., Довгаль О. А. Міжнародні економічні відносини. Підручник. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 464 с.
8. Задоя А.О. Міжнародна економіка. Підручник. – К.: ЦУЛ, 2012. 416 с.
9. Чернега О.Б. Міжнародна економічна діяльність України. Навчальний посібник. – Д. : ТОВ «Східний видавничий дім», 2013.– 600 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

10. Офіційний портал Верховної Ради України: Законодавство України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua>
11. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua
12. Організація Об'єднаних Націй (ООН) - United Nations(UN) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.un.org/>
13. Світова організація торгівлі (СОТ) - World Trade Organization (WTO) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.wto.org/>
14. Міжнародна торговельна палата (МТП) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.iccwbo.org
15. Міжнародний валютний фонд (МВФ) - International Monetary Fund – IMF [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.imf.org>

16. Світовий банк (World Bank) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.worldbank.org>
17. Міжнародний банк реконструкції і розвитку (МБРР) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.worldbank.org/ibrd
18. Всесвітня організація інтелектуальної власності (ВОІВ) - World Intellectual Property Organization (WIPO) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.wipo.org>
19. Організація економічного співробітництва і розвитку (ОЕСР) – Organization for Economic Cooperation and Development (OECD) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.oecd.org/>
20. Всесвітній економічний форум (ВЕФ) - World Economic Forum [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.weforum.org>
21. Європейський Союз (ЄС) – European Union (EU) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.eu.com>